

آیین نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور

شماره ۸۳۳۷۹/ت/۴۵۹۱۰ ک ۲۱/۰۴/۱۳۹۰

آیین نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور

وزارت بازرگانی - وزارت جهاد کشاورزی

وزیران عضو کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری بنا به پیشنهاد شماره ۳۷۱۹۴/۰۲۰ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۴ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد تبصره (۳) ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور - مصوب ۱۳۸۸ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰ آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمودند :

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر، در معانی مشروح مربوط به کار می روند :
الف - قانون: قانون نظام جامع دامپروری کشور - مصوب ۱۳۸۸ -.

ب - وزارت: وزارت جهاد کشاورزی .

پ - سازمان: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی وابسته به وزارت جهاد کشاورزی .

ت - مؤسسه: مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور وابسته به سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی .

ث - مرکز: مرکز اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی کشور وابسته به وزارت جهاد کشاورزی .

ج - دام: حیواناتی (شامل چهارپایان، پرندگان، آبزیان و حشرات) که برای امور تغذیه انسان و یا تغذیه دام و فعالیت های اقتصادی، تولیدی، آزمایشگاهی، ورزشی و تفریحی، تولید، نگهداری و پرورش داده می شوند .

چ - منابع ژنتیکی: انواع گونه، نژاد، سویه (تیپ) و جمعیت های دام کشور که حامل عوامل ارثی شناخته شده یا ناشناخته هستند (اعم از اصلاح شده یا اصلاح نشده) .

ح - مواد ژنتیکی: موادی که منشأ دامی داشته و حامل هر شکل از عوامل وراثتی آن باشد .

خ - اصلاح کننده: شخص حقیقی یا حقوقی که دام، منبع یا ماده ژنتیکی دام را برای اولین بار کشف و یا اصلاح و بهبود بخشیده باشد .

د - واحد اصلاح نژادی: محلی که واجد شرایط فنی و بهداشتی تأیید شده برای اصلاح نژاد باشد .

ذ - گواهی: تأییدیه مطابقت فنی و کیفیت منابع یا مواد ژنتیکی دامی با استانداردهای ملی یا بین المللی .

ر - شناسنامه: اطلاعاتی از قبیل نام گونه، نژاد، سویه (تیپ)، اطلاعات شجره‌ای، همچنین در خصوص مواد ژنتیکی شامل مشخصات کیفی و کمی، شرایط نگهداری، نام و علامت تجاری تولیدکننده، تاریخ و محل تولید، شماره مجوز تولید و در خصوص دام زنده شامل شناسه دام می‌باشد .

ز - شناسه دام: شامل ارقام و یا حروفی است که برای هر دام یا گروهی از دام منحصر به فرد می‌باشد و هر بخش از ارقام آن کد کننده اطلاعاتی در خصوص دام می‌باشد .

ژ - آزمایشگاه‌های مجاز ژنتیکی دامی: آزمایشگاه‌هایی که عهده‌دار تعیین کیفیت منابع مواد ژنتیکی دام و تعیین اصالت آنها بر اساس مجوز مؤسسه می‌باشند .

س - آزمایشگاه مرجع ژنتیکی دامی: آزمایشگاه مرکزی مؤسسه که وظیفه تعیین صلاحیت فنی آزمایشگاه‌های مجاز دامی را عهده‌دار می‌باشد .

ش - ثبت بین‌المللی: ورود اطلاعات منابع و مواد ژنتیکی دامی در مراجع رسمی بین‌المللی و دریافت گواهینامه .
ص - ثبت داخلی: ورود اطلاعات منابع و مواد ژنتیکی دامی حسب مورد در بانک اطلاعات مؤسسه و مرکز و صدور گواهینامه یا شناسنامه .

ض - اطلاعات ژنتیکی دامی: اطلاعات حاصل از داده‌برداری و ثبت صفات ظاهری، تولیدی و تولیدمثلی دام‌ها و اطلاعات حاصل از تعیین ژنوتیپ دام‌ها .

ط - بانک ژن: مجموعه‌ای ذخیره‌ای از نمونه‌های بیولوژیک با منشأ دام و ریزسازواره‌های مرتبط که به صورت زنده، ایستگاهی یا آزمایشگاهی نظیر اسپرم، جنین، لاین سلولی و دی ان آ (DNA) نگهداری می‌شوند .

ماده ۲- مؤسسه موظف است نسبت به شناسایی و ثبت منابع و مواد ژنتیکی دام موجود در کشور با رعایت مقررات مربوط در سطوح داخلی و بین‌المللی اقدام نماید. مرکز موظف به صدور شناسه و شناسنامه دام بر اساس اولویت‌های تعیین شده از سوی وزارت می‌باشد .

تبصره ۱- ثبت منابع ژنتیکی توسط مؤسسه و بر اساس دستورالعملی خواهد بود که سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود .

تبصره ۲- در صورت صدور شناسه دام، اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی با منابع و مواد ژنتیکی دامی مرتبط هستند، موظف به استفاده از شناسه قابل ردیابی دام‌ها می‌باشند .

تبصره ۳- وزارت موظف است به منظور حفاظت از منابع و مواد ژنتیکی دامی نسبت به ایجاد بانک ژن مربوط و پایگاه اطلاع‌رسانی در مؤسسات وابسته به سازمان اقدام نماید .

ماده ۳- به منظور حصول اطمینان از کیفیت منابع و مواد ژنتیکی دامی ثبت شده، مرکز پس از اخذ تأییدیه از آزمایشگاه مجاز، گواهی‌های لازم را برای نصب و حک شناسه صادر خواهد نمود .

ماده ۴- تولیدکننده منابع و مواد ژنتیکی دامی موظف است ضمن رعایت اصول فنی و بهداشتی، استانداردها و دستورالعمل‌های مرتبط با تولید و تکثیر منابع و مواد ژنتیکی دامی، امکان نمونه‌برداری و بازرسی‌های ادواری توسط آزمایشگاه‌های مجاز را براساس دستورالعمل‌های مربوط فراهم نماید. هرگونه استتکاف موجب لغو یا عدم تمدید گواهی خواهد شد .

ماده ۵ - منابع و مواد ژنتیکی واجد همه شرایط زیر ثبت می‌شوند :

الف - منابع و موادی که با منابع و مواد ثبت یا شناخته شده داخل کشور از نظر خصوصیات ژنتیکی تمایز داشته باشند .

ب - منابع و مواد از نظر ژنتیکی یا ظاهری و یا هر دو مورد، در جمعیت مورد نظر یکنواخت باشد .

پ - خصوصیات منابع و مواد در سال‌های تولید و تکثیر ثابت بماند .

تبصره ۱- مواد و منابع ژنتیکی جدید با داشتن شرایط فوق در دو مرحله توسط مؤسسه به شرح زیر ثبت می‌شود :
الف - مرحله اول ثبت اظهاری که با درخواست متقاضی و رایحه مدارک و مستندات توسط وی برای حفظ حقوق اشخاص انجام می‌شود .

ب - مرحله دوم ثبت احراز که پس از احراز شرایط مندرج در بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده انجام خواهد شد .

تبصره ۲- منابع و مواد تراریخته بر اساس بند (الف) ماده (۵) قانون ایمنی زیستی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۸ - مشمول این ماده می‌باشد .

تبصره ۳- مواد و منابع ژنتیکی دام اصلاح نشده و وحشی به عنوان ذخایر ملی تلقی گردیده و ثبت آنها تحت نام بخش‌های غیردولتی مجاز نمی‌باشد. ثبت این‌گونه ذخایر بر اساس تقاضای دستگاه‌های اجرایی و یا اشخاص حقیقی تحت نام دولت جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد .

تبصره ۴- مؤسسه موظف است در صورت دریافت پیشنهاد از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی برای ثبت اظهاری منابع و مواد ژنتیکی جدید، نسبت به ثبت یا عدم ثبت ظرف پانزده روز اقدام و دلایل عدم ثبت را به طور مکتوب به متقاضی اعلام نماید .

ماده ۶ - مؤسسه موظف است استانداردهای مربوط به منابع و مواد ژنتیکی را تدوین نماید که پس از تصویب توسط مراجع ذیصلاح، لازم‌الاجرا خواهد بود .

ماده ۷- واردات و صادرات منابع و مواد ژنتیکی دامی منوط به صدور مجوز فنی توسط مرکز و مجوز بهداشتی توسط سازمان دامپزشکی کشور می‌باشد .

تبصره ۱- واردکننده موظف است اطلاعات فنی و بهداشتی مربوط به منابع و مواد ژنتیکی دامی را حسب مورد در اختیار مرکز یا سازمان دامپزشکی کشور قرار دهد .

تبصره ۲- منابع و مواد ژنتیکی دامی وارداتی سازگار با شرایط اقلیمی کشور توسط مؤسسه تعیین و سالیانه به مرکز و سازمان دامپزشکی کشور اعلام می‌گردد .

ماده ۸ - هرگاه منابع و مواد ژنتیکی دامی وارداتی به دلایل بهداشتی بر اساس نظر آزمایشگاه مجاز قابل ترخیص نباشد، در صورت امکان رفع دلایل بهداشتی ظرف یک ماه توسط واردکننده، اجازه ورود صادر خواهد شد، در غیر این صورت موظف به برگشت دادن یا معدوم نمودن آنها تحت نظر نماینده مورد تأیید وزارت می‌باشد .

تبصره - مؤسسه موظف است با تجهیز آزمایشگاه مرجع ژنتیکی نسبت به تعیین صلاحیت آزمایشگاه‌های مجاز مذکور در این ماده اقدام نماید. آزمایشگاه مرجع مسئول نظارت بر عملکرد آزمایشگاه مجاز می‌باشد .

ماده ۹- ثبت منابع و مواد ژنتیکی اصلاح شده دامی سبب مالکیت معنوی و به منزله تعلق انحصاری حق بهره‌برداری اقتصادی از آن منابع و مواد ژنتیکی به مدت حداکثر بیست سال به اصلاح‌کننده حقیقی یا حقوقی می‌باشد. هرگونه استفاده تجاری از منابع و مواد ژنتیکی ثبت شده منوط به کسب مجوز کتبی از اصلاح‌کننده است .

تبصره - اصلاح‌کنندگانی که منابع و مواد ژنتیکی را به ثبت می‌رسانند، می‌توانند امتیاز انحصاری بهره‌برداری اقتصادی خود را به اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر واگذار نمایند .

ماده ۱۰- اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند نسبت به رعایت موارد زیر اقدام نمایند، در غیر این صورت برابر قانون با آنها رفتار خواهد شد :

الف - عدم ثبت و عدم معرفی منابع و مواد ژنتیکی دامی متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی (اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی) به نام خود .

ب - رعایت اصول فنی مرتبط با تکثیر منابع و مواد ژنتیکی دامی که توسط مؤسسه و مرکز حسب مورد ابلاغ شده و موجب ضرر و زیان به اشخاص حقیقی یا حقوقی ذی‌نفع (اعم از دولتی و غیردولتی) نشود .

پ - کسب اجازه بهره‌برداری از اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به منابع و مواد ژنتیکی دامی که قبلاً به نام آنها ثبت شده است .
ت - درج اطلاعات صحیح بر روی شناسه و شناسنامه مواد و منابع ژنتیکی .

ماده ۱۱- مؤسسه مجاز است بخشی از اختیارات خود در اجرای این آیین‌نامه را در راستای اصل (۴۴) قانون اساسی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به متقاضیان حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار نماید .

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است تا سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، دستورالعمل‌های لازم را تدوین و ابلاغ نماید . این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۱۴ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.